

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2011 m. liepos 22 d.

Lenkijoje – Žalgirio mūšio inscenizacija

Liepos 15–16 dienomis 601-ųjų Žalgirio mūšio metinių proga Lietuvos kariuomenės kariai ir istorinių klubų nariai dalyvavo Lenkijoje su rengtoje Žalgirio mūšio inscenizacijoje.

Inscenizuotame mūšyje Griunvaldo lauke, 50 hektarų plote, dalyvavo daugiau kaip tūkstantis riterių iš viso pasaulio, mūšį stebėjo apie 50 tūkstančių žiūrovų.

Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai, vilkintys rekonstruotomis 14 amžiaus Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės karių uniformomis, kartu su riteriais iš Trakų pilies brolujos „Viduramžių pasiuntiniai“ ir kitų istorinių klubų inscenizuotame mūšyje kovėsi jungtinės kariuomenės gretose, kaip Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės kariai. Šiemet pirmą kartą mūšyje lietuvių gretose buvo ir viduramžių lankininkai, kuriuos atsiuntė istorinis klubas „Strėlė“.

Mūšyje dalyvavę kariai ir jų pagalbininkai įsikūrė pagal viduramžių papročius įrengtoje stovykloje, viduramžių stilistikos palapinėse.

Stovyklos lankytojai galėjo apžiūrėti ginklų ir šarvu parodą, stebėti parodomąją kos programą su senaisiais

lietuvių ginklais, apžiūrėti Vytauto Didžiojo palapinę ir pa bendrauti su kariais.

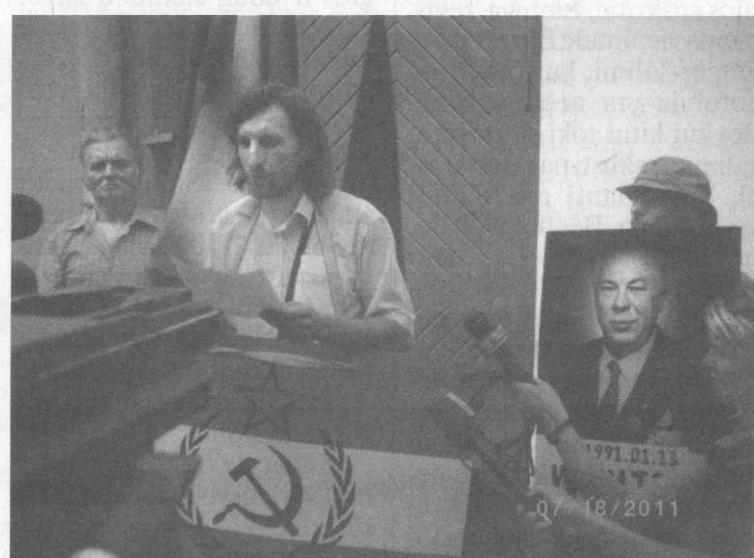
Žalgirio mūšio inscenizacijos Lenkijoje pradėtos rengti nuo 1998 metų. Inscenizacijos sutraukia dešimtis tūkstančių žiūrovų, jose dalyvauja riteriai iš visos Europos.

Riterių būrys iš Lietuvos inscenizacijos kovose dalyvauja nuo 2004 metų. Nuo 2008 metų Žalgirio mūšio inscenizacijoje dalyvauja ir Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai.

„Tremtinio“ inf.
Donato Babensko nuotr.

Lietuva gédina Austriją

Austrijos Respublikos teisėsaugos sprendimas praėjusi penktadienį, nepraėjus né parai, paleisti ten sulaikytą įtariamajį Lietuvos Respublikai ypač svarbioje Sausio 13-osios sovietų agresijos byloje aukštą KGB pareigūną Michailą Golovatovą, vadavusį žudikų grupei „Alfa“, jau keletą dienų jaudina tiek mūsų šalies vadovus, tiek ir piliečius. Atrodo, ši istorija, po to, kai Lietuva Austrijai metė kaltinimus pataikaujant karo nusikaltelių ir žudikų draugei Rusijai, pasidarė opa ir Austrijos visuomenei. Tiekimės, politikams – taip pat. Mat Lietuvos politikai daro viską, kad ši problema taptų ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos Sąjungos problema. Taip pat malonu, kad šis precedento neturintis atvejis, kai viena ES šalis igno-

Mitingas prie Austrijos ambasados Petro Musteikio nuotr.
ruoja kitos ES šalies Europos aresto orderį ir paleidžia įtariamajį, kaltinamą nusikaltus žmogiškumui, rūpi ir mūsų kaimynėms Latvijai bei Estijai, kurios taip pat pareiškė savo solidarumą ir palaikymą.
Pirmajā darbo dieną po

savaitaglio įvykio atgarsiu prie Austrijos ambasados Vilniuje rinkosi pasipiktinę piliečiai. Ši akcija nebuvo speciaiailiai organizuojama, o kilo spontaniškai iš natūralaus piliečių pasipiktinimo.
(keliamai i 6 psl.)

Prof. Ona VOVERIENĖ

Tautos sukilimas ir jo didvyriaiai

Kiek daug dar nežinome, arba žinome paviršutiniškai, fragmentiškai tai, ką turėtume žinoti kaip maldą. Mažai, deja, žinome ir apie Tautos sukilimą 1941 metų birželio 22–25 dienomis.

Prieš keletą metų likimas suvedė su vienu šio sukilio dalyviu Rimantu Eigeliu, kuris padovanojo knygą „Sukilimas. 1941 m. birželio 22–25 d.“ (Sud. Antanas Martinionis. – V., 1994).

Knygos ižanginis straipsnis pavadintas „Tautos herojinis aktas“. Tai tiesa. Bet ne visa.

Visi dalyvavę sukileme buvo tikri didvyriaiai, iki šiol deramai neįvertinti, nepagerbtii. Kaip su nuoskauda rašo ir knygos sudarytojas: „Neatkurti, nesutvarkyti sovietmečiu sunaikinti kapai“ (Ten pat, p. 5). Nežinau, ar jau yra padaryta ir pritvirtinta prie Kauno LAF štabo būstinės (prie Vilniaus – yra, – O.V.) memorialinė lenta? Ar Kauno „Radiofonas“ yra paskelbtas istoriniu paminklu? Vilniaus Tautos sukilio štabas buvo išduotas ir visi jo nariai: gen. št. mjr. Vytautas Bulvičius, ltn. Juozas Sadzevičius, kpt. Juozas Kilius, ltn. Balsys Puodžiūnas, kpt. Jonas Vabalas, ltn. Jonas Valkūnas ltn. Aleksas Vainoris (jis mirė Gorkio kalėjimo ligoninėje), lakūnas Leonas Žemkalnis, suimiti enkavėdistų 1941 metų birželio 7 dieną ir sušaudyti Gorkyje ir Minske, kiti septyni bendrabyliai: Pavilnio geležinkelio stoties viršininkas Jurgis Gobis, advokatas Aleksas Kamantauskas, ekonomistas Jonas Morkūnas, mokytojas Stasys Mockaitis, teisininkas Vladas Nasevičius, finansų inspektorius Antanas Petkelis, mokytojas Antanas Skripkauskas, buvo nuteisti ilgiems metams kalėti. Iš visų nuteistųjų grįžo tik Vladas Nasevičius. Kauno „Radiofonas“ paskelbė, kad Tautos sukilio kovotojai išvadavo Lietuvą iš raudonojo bolševizmo vergijos ir atkūrė Lietuvos nepriklausomybę. Iš ten nuaidėjo per visą Lietuvą visus metus negirdėtas Lietuvos himnas.

Knygoje pateikiamas per spausdintas iš „Lietuvių enciklopedijos“ (Bostonas, 1963, T. 29, p. 166–179) Antano Mačiulio straipsnis, pavadintas „Laisvę lémē ryžtas (keliamai i 2 psl.)

ir ginklo jėga“. Jame be kita ko rašoma, kad 1940 metų birželio 15 dieną, vos tik per radiją buvo paskelbta „ižgyiuojant Raudonosios armijos naujiems daliniams“, kai kuriose vietovėse savarankiskai mobilizavosi – rinkosi į bendruoju mobilizacijos planu nustatytais rinkimosi vietas savanoriai..., „nes per radijo stotis paskelbtai ramiai laikysenai niekas nenorėjo tiketi, norėjo būti vietoje ir kauti su atžygiuojančiu priešu“ (Ten pat, p. 8). Svarbiausia ginkluota jėga pasirodė esantys šauliai.

Okupacinio bolševikinio režimo ir mūsų tautos niekšt išdavikų kolaborantų kruvinas teroras, kuris tėsesi ištisus metus, kraujuo upėse skandindamas tūkstančius lietuvių, žydų ir 5 tūkstančius internuotų lenkų Lietuvoje, daugeliui atvėrė akis, net anksčiau ir simpatizavusieims bolševizmui, parodė tikrai bolševizmo veidą. Jau 1941 metais, vykstant rinkimams, sproginėjo savadarbės, namuose iš iš rato įvyrės padarytos „pragaro mašinos“, tūkstančiai žmonių per Vėlinės rinkosi Kauno miesto ir Vilniaus Rasų kapinėse. Enkavėdistams tie masiniai žmonių sambūriai – „tyli ir neišprovokuojama minia pa sirodė baisiausia“ (Ten pat). 1941 metų vasario 16-ąją vi soje Lietuvoje suplevėsavo šimtai Trispalvių, paskleista tūkstančiai atsišaukimų, raginančių kovoti prieš raudonąją marą. Tylusis krašto pasipriešinimas pamažu virtu telktiniu. 1940 metų rugpjūtį Kaune įsikūrė Lietuvos nepriklausomybės partija–lyga, kūrėsi jos skyriai Šiauliuse, Panevėžyje, Rokiškyje, įvairiai pavadinimais – Lietuvos išlaivinimo sajunga, Krašto mylėtojai, Tėvynės mylėtojai, Lietuvos patriotai, Geležinis Vilkas ir pan., kūrėsi būreliai Alytuje, Vilkijoje, Luokėje, Tauragėje, Kupiškyje – visoje Lietuvoje.

1941 metų birželio pradžioje prasidėjo masiniai suėmimai, žudymai ir trėmimai.

Tautos sukilimas, prasidėjęs birželio 22-ąja, pirmąją karo dieną, vos vokiečių kariuomenė peržengė Lietuvossieną, buvo staigus ir efektyvus.

Pabaiga.

Pradžia Nr. 22 (948)

Tuo svarbiau, kad tokias mintis išsako asmenybė, kurios reputacija tarp šiuolaikių anglakalbių teisės teoretikų yra jau vos ne kultinė. Ir būtent šios Fletčerio mintys, man atrodo, adresuotinos Vakarų Europai. Prasminga sulyginti komunizmo ir nacizmo nusikaltimus, nes tai sustiprintų Europos solidarumą. Kol Vakarų Europos valstybės nesutiks žengti šio žingsnio, toljos iš esmės vertins Rytų Europos valstybes, kaip neprilausančias ES bendruomenei. Pasak Fletčerio, atmesdama komunizmo ir nacizmo nusikaltimų sulyginimo idėją, Vakarų Europa nesisolidaruja su Rytų Europa, nestoja jos aukų pusē ir tokiu būdu netgi tampa simboline nusikaltimų bendrininke. Vakarai, priešindamiesi nusikaltimų sulyginimo idėjai, kartu parodo, kad Rytų Europos prisijungimas reiškia ne ką daugiau negu naują rinką savo prekėms parduoti.

Europiečiams reikėtų kada nors išmokti pamoką, kad kiekviena pozityvi idėja turisavo negatyviajų pusę, net pats moraliausias tikslas gali pasiekti momentą, kai jo vardu imama trypti žmogaus teises. Nuo to momento, kai toks lūžis įvyksta, gera idėja virsta savo priešybe. Svarbu suvokti ir tai, kad idėjas koreguoja, galimą tragediją jų lūži paskatina dar ir skirtinges istorinius kontekstus, ir skirtinges asmenys, kurie toms idėjoms atstovauja. Ir atsitinka taip, kad vienoje pasaulio pusėje tam tikra politinė jėga sukyla prieš magnatų diktatą, o kitoje – tokio pat padavinimo politinė jėga tarnauja piniguočių interesams...

O ką komunizmo ir nacizmo nusikaltimų sulyginimas reikštų Rytų Europai? Savaimė suprantama, mums jis yra dar reikšmingesnis, be to, labai įvairiai aspektais, ypač išskirčiau vieną, susijusį su vadinanuoju procedūriniu teisingumu.

Filosofai ir teisės teoretikai išskiria dvi teisingumo formas – tai substancialusis (*substantial justice*) ir procedūrinis teisingumas (*procedural justice*). Procedūriniam teisingumui priskiriami, be kita ko, ir tokie dalykai kaip nešališkas teismas, teisė būti išklausa ytam ir ginamam advokato, būti teisiamam pagal pripažintus standartus. Tipišku procedūrinio *neteisingumo* pavyzdžiu yra laikoma Franzo Kafkos romane „Procesas“ aprašyta situacija: he-rojus išgyvena tikrą košmarą žinodamas, kadyra teisiamas, bet jis nežino, kuo yra kaltinamas, ir neturi galimybės to išsiaiškinti. Procedūrinio teisingumo akimis, teisingos gali būti net „drakoniškos bausmės“ ar kitokie nepamatuoti ir moraliskai neproporcingi sprendimai. Tarkim, valstybė

Eglė WITTIG-MARCIKEVIČIŪTĖ

Europiečių dilema

Kodėl būtina komunistinius nusikaltimus prilyginti nacistiniams

praktikuoja žiaurias bausmes, kurios substancialiojo teisingumo požiūriu yra visiškai neadekvaciros. Bet, jeigu tos bausmės yra taikomos visiems be išimties už tokį patį nusikaltimą, tada jos vis tiek yra teisingos, žvelgiant iš procedūrinio teisingumo poziciją. Pavyzdžiu, daugumai iš mūsų turbūt atrodys, kad pakartai žmogu už tai, kad jis pavogė dešimtlietu, yra neteisinga. Bet, jeigu mirties bausmė taikoma be išimties visiems, kas sąmoningai ir piktybiškai pavogė dešimtlietu, vis tiek galima tvirtinti, kad procedūriškai tokia teisinė sistema yra teisinga.

Teisinės valstybės pagrindams procedūrinis teisingumas yra, ko gero, svarbesnis už substancialių teisingumą. Ten, kur nėra procedūrinio teisingumo, visuomenės struktūra yra paremta fundamentalia piliečių *nehygybe*. Nors ši teisingumo rūšis negarantuoja visų humanistinių principų, ji garantuoja piliečių lygybę prieš įstatymą. Tai ir yra svarbiausia priežastis, kodėl būtina sulyginti komunizmo ir nacizmo nusikaltimus – tai lems Rytų Europos valstybių ateitį Europos Sąjungoje. Pagal *procedūrinio teisingumo* logiką vieno nusikaltimo auka jausis pažeminta, jei kito nusikaltimo auka, kurios patirtoji skriauda atitinka tą patį baudžiamojo kodekso straipsnį, bus labiau ginama, o jos skriaudikas labiau smerkiamas. Atmetusi komunizmo ir nacizmo nusikaltimų sulyginimą, ateities Europa bus pasmerktaptidviejų rūšių piliečių visuomene – įstatymas vienus gins mažiau, o kitus daugiau. Net jei bus pasiekti lygiateisiškumo kitose srityse, bet nebus tolygaus komunizmo ir nacizmo nusikaltimų pasmerkimo, Rytų europiečiai jausis antrarušiai, moraliskai mažiau vertingi subjektai.

Mykolo Romerio universiteto docentas, Vilniaus universiteto Tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės instituto direktorius Dainius Žalimas apeliuoja būtent i *procedūrinį teisingumą* teigdamas: „*Teisingumo principas reikalauja vienodai traktuoti nusikaltimus, kurie vienodai teisiskai kvalifikuojami* (neatmetant to, kad faktinės šių nusikaltimų aplinkybės ir priežastys, žinoma, skiriiasi), t. y. būtina vienodai moraliniu ir teisiniu požiūriu pasmerkti, vertinti ir traktuoti visus genocido nusikaltimus, žmoniškuoju nusikaltimų ir karo nusikaltimus, kad ir koks režimas būtų už juos atsakingas, ir nepaisant to, kas yra konkretūs nusikaltimų vykdytojai ir kokia ideologija šių nusikaltimų vykdymas buvo grindžiamas.“

(Dainius Žalimas, Lietuva – ne vieniša, siekdama vienodo totalitarizmo nusikaltimų traktavimo, www.delfi.lt, 2011 sausio mėn. 6 d.) Žalimas taip pat atkreipia dėmesį į tą aplinkybę, kad aukos statusas ir jos teisė į teisingumą nesikeičia, priklausomai nuo to, ar jis buvo genocido, nusikaltimų žmoniškumui, nusikaltimų prieš taiką ar tiesiog karo nusikaltimų auksa: „*Bet kokia skirtinė totalitarinių režimų aukų diskriminacija yra nepriūmtina demokratinėje visuomenėje ir nesuderinama su europinėmis teisingumais, žmogaus teisių, teisinės valstybės ir demokratičios vertybėmis.*“

Kalbant specifiškai apie Lietuvą, dar reikėtų pabrėžti, kad, šalia procedūrinio teisingumo, komunizmo nusikaltimų pasmerkimas, oficialus moralinis ir teisinius jų kaip tolygiu nacizmo nusikaltimams, įvertinimas suteiktų nors ir nedidele, bet vis dėlto galimybę, kad prasidės bent jau šiokia tokia Lietuvos desovietizacija. Žalimas rašo: „*Niurnbergo principų universalumas taip pat implikuoja tų pačių teisinių standartų taikymą sprendžiant susijusius su totalitarinių režimų nusikaltimais klausimus; tuo pačiu ir komunistinių režimų nusikaltimų neigimas neturėtų būti toleruojamas, kai netoleruojamas nacistinių režimų nusikaltimų neigimas.*“

Pražiopsota desovietizacija leido išsigalėti kairiesiems ir atvedė prie to, kad nepriklasomoje Lietuvoje labai išplito fenomenas, kuriam tinka žodis *lituanofobia* – ji pasireiškia kaip lietuvių patirytų kančių ir represijų neigimas, tyčiojimas iš pasipriehinimo kovų, iš Lietuvos istorijos apskritai. Lietuva, regis, tampa vienintele Europos Sąjungos šalimi, kurioje lituanofobia yra nebaudžiama. Bet kur kitur tokį elgesį būtų galima apskusti pagal straipsnį, draudžianti praktikuoti ksenofobią. Bet lietuvių lietuviams Lietuvoje juk nėra „svetimi“, tad lituanofobų traukiai baudžiamojon atsakomybėn kaip ir neišeina...

Panašu, kad Lietuva neranda savo jėgų užkirsti kelio agresyviai brukamai lituanofobijai, kaip ir kadaisė nebuvo pajėgi sustabdyti iš pradžių bolševikų skverbimosi, o vėliau lituanocido. Esant tokiai situacijai, glaudesnis bendradarbiavimas su ES institucijomis ir bendros iniciatyvos su kitomis Rytų Europos valstybėmis galėtų būti vienintelis (paskutinis?) kelias sustabdyti lėtinę Lietuvos valstybės destrukciją.

(„Kultūros barai“
Nr. 2–4, 2011)

Tautos sukilimas ir jo didvyriaiai

(atkelta iš 1 psl.)

10 val. buvo priimtas nutarimas sukilimą pradėti 14 val. vienu metu visuose totalitarizmo nusikaltimų traktavimo, www.delfi.lt, 2011 sausio mėn. 6 d.) Žalimas taip pat atkreipia dėmesį į tą aplinkybę, kad aukos statusas ir jos teisė į teisingumą nesikeičia, priklausomai nuo to, ar jis buvo genocido, nusikaltimų žmoniškumui, nusikaltimų prieš taiką ar tiesiog karo nusikaltimų auksa: „*Bet kokia skirtinė totalitarinių režimų aukų diskriminacija yra nepriūmtina demokratinėje visuomenėje ir nesuderinama su europinėmis teisingumais, žmogaus teisių, teisinės valstybės ir demokratičios vertybėmis.*“

Kalbant specifiškai apie Lietuvą, dar reikėtų pabrėžti, kad, šalia procedūrinio teisingumo, komunizmo nusikaltimų pasmerkimas, oficialus moralinis ir teisinius jų kaip tolygiu nacizmo nusikaltimams, įvertinimas suteiktų nors ir nedidele, bet vis dėlto galimybę, kad prasidės bent jau šiokia tokia Lietuvos desovietizacija. Žalimas rašo: „*Niurnbergo principų universalumas taip pat implikuoja tų pačių teisinių standartų taikymą sprendžiant susijusius su totalitarinių režimų nusikaltimais klausimus; tuo pačiu ir komunistinių režimų nusikaltimų neigimas neturėtų būti toleruojamas, kai netoleruojamas nacistinių režimų nusikaltimų neigimas.*“

Pražiopsota desovietizacija leido išsigalėti kairiesiems ir atvedė prie to, kad nepriklasomoje Lietuvoje labai išplito fenomenas, kuriam tinka žodis *lituanofobia* – ji pasireiškia kaip lietuvių patirytų kančių ir represijų neigimas, tyčiojimas iš pasipriehinimo kovų, iš Lietuvos istorijos apskritai. Lietuva, regis, tampa vienintele Europos Sąjungos šalimi, kurioje lituanofobia yra nebaudžiama. Bet kur kitur tokį elgesį būtų galima apskusti pagal straipsnį, draudžianti praktikuoti ksenofobią. Bet lietuvių lietuviams Lietuvoje juk nėra „svetimi“, tad lituanofobų traukiai baudžiamojon atsakomybėn kaip ir neišeina...

Panašu, kad Lietuva neranda savo jėgų užkirsti kelio agresyviai brukamai lituanofobijai, kaip ir kadaisė nebuvo pajėgi sustabdyti iš pradžių bolševikų skverbimosi, o vėliau lituanocido. Esant tokiai situacijai, glaudesnis bendradarbiavimas su ES institucijomis ir bendros iniciatyvos su kitomis Rytų Europos valstybėmis galėtų būti vienintelis (paskutinis?) kelias sustabdyti lėtinę Lietuvos valstybės destrukciją.

(atkelta iš 1 psl.)

Hitleris spręsiąs po karo. Knygoje aprašoma LLV sudėtis. Jos ministrų pirmyninku buvo pasiūlytas Kazys Škirpa, tačiau jis hitlerininkų buvo neišleidžiamas iš Berlyno, todėl L.e.p. ministru pirmyninku tapo dr. Juozas Ambrazavičius. Kiti LLV nariai: Rapolas Skipitis – užsienio reikalų ministras, gen. Stasys Raštikis – krašto apsaugos ministras, Jonas Šlepetytis – vidaus reikalų (vietoje NKVD suimto ir deportuoto iš Lietuvos Vlado Nasevičiaus), Mečislovas Mackevičius – teisingumo ministras, Jonas Matulionis – finansų, Pranas Vainauskas – prekybos (vietoje NKVD suimto ir deportuoto iš Lietuvos Vytauto Statkaus), jis tapo ir valstybės kontroleriumi; Vytautas Landsbergis-Žemkalnis – komunalinio ūkio, Antanas Novickis – susisiekimo ir Kazys Vencius – sveikatos ministras.

Pirmas LLV uždavinys buvo oriai pateikti vokiečiams faktą, kad lietuvių patys išvijo iš savo krašto okupantus ir kad Lietuva yra nepriklasoma valstybė.

Antras uždavinys – išvalyti krašte okupacinių režimo pėdsakus (panaikinti sovietinius įstatymus, paskelbtis juos negaliojančiai ir grįžti prie tų, kurie galijo iki okupacijos, bei kurti naujus), atsiriboti nuo sovietinio režimo priimstę gyvenimo formų: sugrąžinti privatinę nuosavybę ir privačią iniciatyvą, švietimo srityje sugrąžinti 12 metų mokymą, vietoeje sovietinio – 10 metų, patobulinti aukštąjo mokslo sistemą, įvedant naujas specialybes ir t.t.

Politikos srityje – įtvirtinti Lietuvos nepriklasomybę, pritarti Vokietijos kovai prieš bolševizmą; finansų srityje – ivesti progresinius mokesčius, socialinės lygbės sumetimais – sumažinti skirtumus tarp tarnautojų, aukštųjų ir žemųjų kategorijų darbuotojų.

Ir iš tikrujų apie sukilimo eiga nuolat informavo Švedijos, Suomijos, Danijos radžias, reagavo JAV spaunda. Tikriausiai Tautos sukilimas ir buvo svarbiausias Lietuvos istorijos veiksny, sulaikęs didžias pasaulio valstybes nuo Lietuvos pripažinimo integraliai Sovietų sąjungos dalimi.

Lietuva gali didžiuotis ir tuo, kad jos ištikimiausiai sūnūs savo krauju nuplovė gen. V. Vitkauskui ir kitų aukštų Lietuvos kariuomenės vadų bei dalies ministrų išdavystės gėdą ir apgynę Lietuvos kario ginklo garbę. Tik kada ši išdavystė bus pripažystama viešai, o išdavikai ir kinkadreibiai patysmerkti, kad istorija nepasiskartotų?

LPKTS ir TS-LKD PKTF valdybų posėdžiai

Liepos 16 dieną Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos būstinėje įvyko LPKTS valdybos posėdis. Posėdžio pradžioje Kauno Juozapo Gruodžio konservatorijos direktorius, saskrydžio „Su Lietuva širdy“ organizacinių komitetų pirmininkas Kęstutis Bluius valdybos narius informavo apie pasiruošimą saskrydžiu. Šiais metais stadioje Dubysos slėnyje nebebus kelmų, nes iš Pažaislio muzikos festivalio išnuomojamos kėdės. Jų bus gerokai daugiau nei kelmų. Kėdės išdėstyti salėmis. Kiekvienoje salelėje planuoja pastatyti skėtį, apsaugantį nuo lietaus ar saulės. Lentelėmis su užrašytu tremties ar Lietuvos regiono pavadinimu saskrydžio dalyviai turėtų pasirūpinti patys.

Nuo 10 valandos prie Ariogalos mokyklos ir bažnyčios bus registruojami saskrydžio dalyviai. Uzsiregistravusieji gaus po saskrydžio lankstinuką, o choristai – dar ir po suvenyrą. Saskrydžio scenarijus autorius ir režisierius Vilnius Kaminskas pažadėjo, kad šiais metais bus itin graži muzikinė programa, mat šventėje koncertuos visų mylimas operos solistas Vytautas Juozapaitis su žmona Egle. Be to, saskrydis tėsis net trimis valandomis ilgiau, nei pernai.

Organizacinius sajungos reikalus aptarė LPKTS pirmininkas Povilas Jakučionis. Jis pasiūlė įsteigti knygų fondą, į kurį žmonės galėtų sunesti jau perskaitytas knygas tremties ir rezistencijos tematika, o norintieji jas perskaityti galėtų pasiūti.

P. Jakučionis pakvietė apsurti saskrydžio „Su Lietuva širdy“ rezoliucijų temas. Nutarta atkreipti dėmesį į patriotinį ugdymą, lietuvių kalbos ugdymą, Lietuvos kariuomenę.

LPKTS komitetus pirmininkas paragino apie savo veiklą rašyti į „Tremtinį“.

P. Jakučionis sakė, kad Vilniuje Lukiškių aikštėje sudarytas iš akmenelių sudėtas mūsų statytas paminklas. LPKTS valdyba nusprendė į paminklą įmonių tuotą svetimą užrašą uždengti lentele su Vyčiu.

LPKTS valdybos pirmininko pavaduotoja Jūratė Marcinkevičienė pateikė val-

dybos darbo ataskaitą. Ji sakė, kad jau parengti klausimai knygos „Laiko atodangos“ antrajai daliai ir išsiuntinėti filialams. Valdyba patvirtino LPKTS Palangos filialo pirmininką Justiną Šatkuską, Marijampolės – Birutę Kažemėkaitę.

LPKTS atsakingoji sekretorė Ona Tamošaitienė aptarė lėšų paskirstymą trečiąjam ketvirčiui iš priemonės „Remti vyresnio amžiaus žmonėms atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklą“.

Kauno Rezistencijos ir tremties muziejaus vadovas Rokas Sinkevičius sakė, kad J. Vokietaičio archyvas bus perduotas Kauno miesto muziejui, dokumentai jau tvarkomi.

Valdyba nutarė apdovanoti LPKTS žymeniu „Už nuopelnus Lietuvali“ ilgametę Radviliškio buvusių tremtinių ir politinių kalinių choro „Versmė“ vadovę Laimutę Steponavičienę ir koncertmeisterę Astą Minciuvienę.

Aptartas praėjusį mėnesį įvykęs žygis „Dainavos apygardos partizanų takais“. Už puiķujo organizavimą padėkota LPKTS Alytaus filialo pirmininkė Stasei Tamašauskienei.

LPKTS Utenos filialo pirmininkas Vincas Bliznikas ir Anykščių filialo pirmininkė Prima Petrylienė sakė, kad žygis Vytauto apygardos partizanų takais bus rengiamas rugsėjo 17 dieną, numatoma trasa – 80 kilometrų, bus aplankytasi aštuoni objektai.

* * *

Tą pačią dieną posėdžiavo ir TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos valdyba. Valdybos pirmininkas Algirdas Blažys kvietė visus narius į frakcijos veiklą įtraukti jaunimą. Frakcijos pirmininkė Vincė Vaidevutė Margevičienė prašė frakcijos skyrių pirmininkus atnaujinti skyrių duomenų bazę, patikslinti narių sąrašus.

Patvirtinti frakcijos apskričių koordinatoriai, atsakingojo sekretorė (Ona Tamošaitienė), kandidatų į būsimą valdybą sąrašas.

TS-LKD tarybos posėdis įvyks rugsėjo 24 dieną 11 valandą. Bus renkama nauja frakcijos valdyba.

„Tremtinio“ inf.

Rugpjūčio 6-ąją vėl susitiksime Ariogaloje

Rugpjūčio 6 dieną (šeštadienį) Ariogaloje vyks 21-as Lietuvos buvusių politinių kalinių, tremtinių ir Laisvės kovų dalyvių saskrydis „Su Lietuva širdy“

Saskrydyje, kaip ir kasmet, Jūsų laukia tradicinė programa: šventinė eisena, šv. Mišios, jungtinio LPKTS choro dainos, svečių sveikinimai, rezoliucijos. Koncerte šiemet džiugins: Eglė ir Vytautas Juozapaičiai, liaudiškos muzikos kapela „Daumantų muzikantai“, vakaro šokiųose koncertuose Ariogalos jaunimo muzikos grupė „Laisvas režimas“, Mindaugas Mickevičius-Mino.

Tačiau atvykusiuji laukia ir keletas naujovių. Vie na jų – šiemet atsisakome kelmų, vietoje kurių, Jūsų patogumui, pasirūpinome kėdėmis. Visus 1000 choristų planuoja papuošti vienodais akcentais, kuriuos perduosime chorų vadovams registracijos metu.

Prieš šventinę eiseną vyks svečių registracija, kurios postai tradiciškai veiks prie bažnyčios ir mokyklos. Delegacijų vadovams, pagal atvykusiuji svečių skaičių, bus da-

linami specialiai renginiui paruošti lankstinukai. Nesiregistruvusiems lankstinukai dalinami nebus. Gyventojų surašymo metu suskaičiavome, kiek mūsų yra Lietuvoje, o saskrydžio registracijos metu suskaičiuokime, kiek mūsų susirinks Ariogaloje!

Po registracijos, svečių,

nepajégiančių ar planuojančių jėgas taupyti šokiams, lauks nuolat kursuojantis mikroautobusas, kuriuo galėsite pasinaudoti norėdami greičiau patekti į Dubysos slėnį. Nepamirškite galvos apdangalų, saugančių nuo saulės bei skėčių. Susitikime „Su Lietuva širdy“!

Šiemet saskrydyje „Su Lietuva širdy“ džiugins Eglės ir Vytauto Juozapaičių atliekamos dainos Jono Ivaškevičiaus nuotr.

Programa:

10 val. dalyvių registracija prie Ariogalos mokyklos ir bažnyčios;

11 val. šventinė eisena į Dubysos slėnį;

12 val. šv. Mišias Dubysos slėnyje aukos Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, giedos jungtinis LPKTS choras;

13 val. šventės atidarymas ir svečių sveikinimai;

14 val. jungtinio buvusių tremtinių ir politinių kalinių choro dainos;

15 val. šventinė popietė, dalyvaus solistai Eglė ir Vytautas Juozapaičiai, liaudiškos muzikos kapela „Daumantų muzikantai“ (vadovas Kęstutis Švilpauskas);

19 val. šokiai, dalyvaus Mindaugas Mickevičius-Mino ir Ariogalos jaunimo muzikos grupė „Laisvas režimas“.

Saskrydyje „Su Lietuva širdy“ jungtinio LPKTS choro atliekamos dainos:

„Leiskit į Tévynę“ (m. L. Abariaus, ž. J. Snapščio-Margalio);

„Už Raseinių ant Dubysos“ (m. J. Naujallo, ž. Maironio);

„Kur giria žaliuoja“ (m. J. Gudavičiaus, ž. K. Sakalausko-Vanago);

„Tėvynė dainų ir artojų“ (m. G. Tautkaus, ž. J. Marcinkevičiaus);

„Kritusiems Lietuvos partizanams“ (m. ir ž. A. Paulavičiaus);

„Išeivio sapnas“ (m. ir ž. V. Siminkevičiaus);

„Lopšinė gimtinei ir motinai“ (m. V. Mikalausko, ž. J. Marcinkevičiaus);

„Ant kiekvieno kalnelio“ (m. B. Gorbulslio, ž. J. Marcinkevičiaus);

„Odė Lietuvai“ (m. G. Savinienės, ž. R. Gečio);

„Tau, sesute, puikios gėlės“ (m. S. Gražinio, ž. P. Lemberto);

„Žemėj Lietuvos“ (m. ir ž. K. Vasiliausko);

„Tautiška giesmė“ (m. ir ž. V. Kudirkos);

„Lietuva brangi“ (m. J. Naujallo, ž. Maironio).

Dėmesio!

Bėgikus, norinčius nešti šventinę ugnį, kviečiame kreiptis į Kauno jungtinio sveikatos klubo vadovą Petrą Sventicką tel. 8 685 53648.

Susitikime dar kartą

Šyptelėjusi pavasario sau-lė pirmiausia prikelia želme-nį ir... bukinistus. Pastarieji, tiese, siūlo praeiviams vertin-gų knygų, žurnalų ir žiemą, bet pavasarį jų atsiranda kur kas daugiau. Kauno Laisvés alėjos prieigose vasarą atsive-ria tikra knygų mugė. Bene aktyviausias jų lankytos, nuoširdus pašnekovas buvo kaunietis žurnalistas, rašytojas, ilgmetis „Tremtinio“ redaktorius Romualdas Jurelionis. Jei į kabinetą įeidiavo švytintis, puikiai nusiteikęs, žinok, nusipirko gerą knygą! Juk ir pats visą savo gyvenimą paskyrė knygai, literatūrai, žurnalistikai, buvo didelis meno gerbėjas. R.Jurelionio surinktos ekslibrisų kolekcijos galėjo pavydėti ne vienas. Namus puošė įstabūs pa-veikslai, darbo kambaryste vi-sada ant stalo puikavosi šach-matų lenta.

Visą savo gyvenimą Romualdas paskyrė literatūrai. Gerai literatūrai! Savo akty-vaus gyvenimo metais jis re-dagavo „Tremtinį“, rašė straipsnius į literatūrinės krypties laikraščius bei žurnalus. Ir buvo pasižentęs tikslui – rašyti knygas. Visos persunktos pokario metais žmonių patirtų skausmu. Ta-ativira, krauju pulsuojanti žaizda perpina visą R.Jurelionio kūrybą. Knygose „Rūsties epizodai“, „Devin-tasis ratas“, „Damasko rau-dos“ ir kitose autorius atku-ria tikras pokario metų įvykių kronikas Lietuvoje. Jo sukur-ti personažai, susidūrė su ne-tikėtomis ir sudėtingomis aplinkybėmis, yra psychologis-kai pagrįsti. Tapydamas Lais-vés kovų dalyvių paveikslus, aprašydamas ginkluoto pasi-priešinimo episodus, auto-rius juos pateikia skirtingais aspektais. R.Jurelionio knygų puslapiuose skaitytojas susitinka su tvirtomis asme-nybėmis, pateikti dialogai kupini filosofinės išminties, o knygų veikėjai pažeria įvairių kalbos perlukų – nuo kaimietiškų paprastų žmonių „padzūkavimų“ iki barbarizmų, rusiškos leksi-kos (ne pačia geraja prasme) intarpų.

Dirbdamas „Tremtinio“ redaktoriumi R.Jurelionis pasakodavo, kaip saugant nuo stribų ar enkavedistų akių tekdavo rankraščius slėpti stiklainiuose, kur būdavo lai-komi miltai. „I tuos miltus ir sukišdavau savo rašinius“, – sakydavo redaktorius. Dar toli buvo Atgimimo aušra, o Romualdas jau rašė apie tai, ką matė, jautė, ką pasakoda-vu artimi žmonės. Laikai bu-vo sudėtingi, tad kai kurie ra-

šyدوا Ezopo kalba. Apie A.Solženyciną nebuvu įma-noma rašyti kitaip, nei Ezopą pagalbon pasikvietus. Roma-nas „Damasko raudos“ – taip pat neįprastas savo stilistika kūrinys. Knygoje veiksma vystomas prieš tūkstantį me-tų senojoje Sirijoje, kur vaizdingai pažeriami arabų šalies kultūros, istorijos, papročių lobynai, bet tai nenukreipia skaitytojo dėmesio nuo Lie-tuvos. Kiekvienas sakinskis, vaizdingi epizodai byloja, kad visa tai – šių dienų realios, kad įvykiai, aprašomi prieš tūkstantį metų, tai šių dienų istorija, pateikta tam tikros maskuotės apvalkale.

Apsakymų ciklas „Rūsties epizodai“ – taip pat pokario metų įvykių bei faktų inter-pre-tacija. Įvykius autorius pateikia remdamasis meniniais vaizdiniais. Šio ciklo apsakymai artimi bibliografiniams aprašymams, nes skaitytojui pateikiami konkretūs asme-nys. Kazimieras – Juozas Lukša, Mykolas Jonas – Zigmas Drunga, Žvejys – Antanas Baltūsis, Daktaras – An-tanas Kulikauskas, Juodvar-nis – Juozo Lukšos brolis Sta-sys, Arūnas – Juozo Lukšos brolis Antanas ir kiti Laisvés kovų dalyviai. Ių jų gretas au-torius infiltravo ir juoduosis vanagus – MGB agentus J.Markuli-Erelį ir Aitvarą-Kibirkštį.

Visa R.Jurelionio kūryba – ne tik atkurti autentiški pra-eities vaizdai, įvykiai, užfiku-suoti atmintyje faktai, bet ir bendražmogiškųjų problemų analizė, „...nes, aistros, ver-dančios žmogaus širdyje, ne-turi nei laiko, nei vietas ri-bų“, – rašo autorius. Visos R.Jurelionio knygos parašy-tos remiantis archyvine me-džiaga, autorių publikacijomis, o įvykių atkuriama meniniai vaizdais. Tai kur kas di-desnė kūrinių vertė, nei pa-zerta prisiminimų virtinė, te-gu ir iš pirmų lūpų, bet be me-ninės išmonės.

Romualdo Jurelionio, pa-lukusio mus 2003 metais, knygų dar yra LTPKS būstinės knygynėlyje (Laisvés al. 39). Jas kruopščiai saugo knygynėlio vedėja Elvida Čaplkie-nė. Susidomėjusiems ji mielai parduos ir šiandien aktualias R.Jurelionio knygas, suteiks vertingos informacijos apie autorių. Susitikime su šiuo įdomiu, dėmesio vertu rašytoju dar kartą! Tieki išminties, patrio-tizmupersunktę elucių, nuosekilių minčių ir teisingų išvadų var-gu bau rasime kitose knygose apie tas nuožmias dienas Lie-tuvos, kurios apima dešimtmetį – 1944–1953 metus!

Aušra ŠUOPYTÉ

„Geležinio Vilko“ organizacijos nariai – 1941 metų birželio sukilėliai

Alytiškis kraštotyrininkas Gintaras Lučinskas nuspren-dė 1941 metų birželio 22–28 dienų sukilimo metines pamini-eti savaip – atiduoti duoklę nepelnytai užmirštiems Alytaus apskrities sukilėliams. Jis pakartotinai išleido pataisytą savo knygos (2009 me-tai) leidimą. Iki šiol neturime muziejaus, skirto 1941 metų birželio sukilėlių atminimui, tai ši knyga tebus nors nedidelis tų įvykių priminimas.

G. Lučinskas jau dešimtmetį rašo istorinius straips-nius, kurių publikuota jau ke-li šimtai – Dzūkijos, Kauno ir Vilniaus periodiniuose leidi-niuose. Taip pat leidžia knygas. Partizano Antano Amb-rulevičiaus prisiminimų knygos „Kelio atgal nėra“ leidybos organizatorius (2008), knygų „Pogrindinė „Geležinio Vilko“ organizacija Alytaus apskri-tyje“ (1940–1941)“ (2009), „Žuvę už Lietuvą. Laisvés kovos Dainavos krašte 1918–1923 metais“ (2010) au-torius. 2011 metais turė-tų pasirodyti „Vermach-to nusikaltimai Dzūkijoje 1941 metų birželį“.

Knygos „Pogrindinė „Geležinio Vilko“ organizacija Alytaus apskri-tyje (1940–1941)“ (2011 metai, 2-as pataisytas leidimas) pradžioje doc. dr. Sigito Jagelevičiaus prata-rmėje teigiama, kad tuo metu Lietuvoje buvo pa-kankamai žmonių, suvo-kiančių pasipriešinimo reikalingumą ir galinčių priešintis. Tik nedaug bu-vo politinių visuomeninių jėgų, galinčių organizuo-ti antisovietinį pasiprieši-nimą. Trys visuomeninės jėgos, galinčios imtis organizatoriaus vaidmens ir turinčios organizuotai kovai intelektualinių ir ki-tų resursų buvo: Lietuvos karuomenės karininkija, palaikoma liktinių puskari-ninkų ir tarnyboje kolkas pa-likitų patriotiškai nusiteikusių eilinių, Lietuvos šauliai, ateiti-ninkai.

Neorganizuotas antisovietinis lietuvių pogrindinis judėjimas pradėjo reikštis nuo pat pirmųjų okupacijos dienų 1940 metais, o stipriau – pa-skelbus Liaudies seimo rinkinius. Pogrindžio grupės pla-tino atsišaukimus, raginančius lietuvius boikotuoti rinkimus. Netrukus slaptų anti-sovietinių sambūrių atsirado visame krašte. Alytaus ap-skrytieje ir pačiame Alytuje veikė Krašto mylėtojai, gim-nazijos moksleiviai buvo su-organizavę Mirties batalioną, vėliau – Lietuvos apsaugos gvardiją. Miroslave veikė Tė-

vynės mylėtojai, Simne, Me-teliuose ir Krokių laukyje – Tėvynės mylėtojų sajunga, o Merkinėje ir Stakliškėse – Lietuvos mylėtojų sajunga. Lazdijuose veikė Laisvés mylėtojai ir Lietuvos mylėtojų sajunga, o Kapčiamies-tyje – Laisvés mylėtojai.

Lietuviai antisovietinis po-grindis pradėjo veikti kaip pasyvus pasipriešinimas – ra-gino nedalyvauti sovietų pa-skelbtuose tariamuose rinkiniuose, neiti į okupantų orga-nizuojamus mitingus, nemoki-ti mokesčių, nepilti pylia-vų. Raginta likti ištikiems savo tautai, stengtasi padra-sinti artejančiu karu, taip pat keliamos Lietuvai ir lietuvių

ir Trakų apskrėties Onuškio valsčiuje. Pagal knygos auto-riaujas surinktus duomenis (jie néra galutiniai), yra ži-nomas 588 organizacijos narių pavardės, iš kurių 162 šauliai, tautininkai ir jauna-lietuviai.

Pagrindinis „Geležinio Vilko“ organizacijos tikslas – Nepriklasomos Lietuvos valstybės atkūrimas. Organi-zacijos egzistavimą galima suskirstyti į du periodus: iki karo pradžios, kai veikė nelegaliai, ir veikla prasidėjus ka-rui. Pradžioje nariai platino atsišaukimus, keldavo Lietuvos trispalves, boikotavo so-vietinius renginius ir rinkimus į valdžios organus, rinko aukas areštuotujų šei-moms paremti ir gink-lams pirkti, sekė sovie-tinį aktyvą, kaupė gink-lus, ruošesi tinkamu momentu sukilti ir per-imiti valdžią.

1941 metų birželio 22 dieną prasidėjus karui, per pirmą savaitę „Geležinio Vilko“ organizacijos nariai visoje Dzūkijoje suorganiza-vo valsčių tautinius komitetus, savivaldą ir sūkarintą policinę struktūrą – „Tautinio darbo apsaugą“ – TDA. 361 buvęs „Geležinio Vilko“ organizacijos na-rys gavo pažymėjimus, kad sovietinės okupaci-jos metu dalyvavo orga-nizuotoje veikloje prie sovietų režimą. Dalis „Geležinio Vilko“ organizacijos narių išstojo į jau legaliai veikiančią LNP bei į 1941 metų rugpjūtį iškurtą „Aktyvis-tų sajungą“.

Daugiau nei 150 „Geležinio Vilko“ organizacijos narių 1944 me-tų pabaigoje ir 1945 me-tais buvo teisiam, kai kurie nuteisti net mirties bausme, o tai įrodo, kad okupacinei valdžiai organiza-cijos veikla kėlė grėsmę. Ke-liasdešimt patriotų pokariu tapo partizanais, o didelė da-lis asmenų – represuoti, iš-tremiti, žuvo lageriuose.

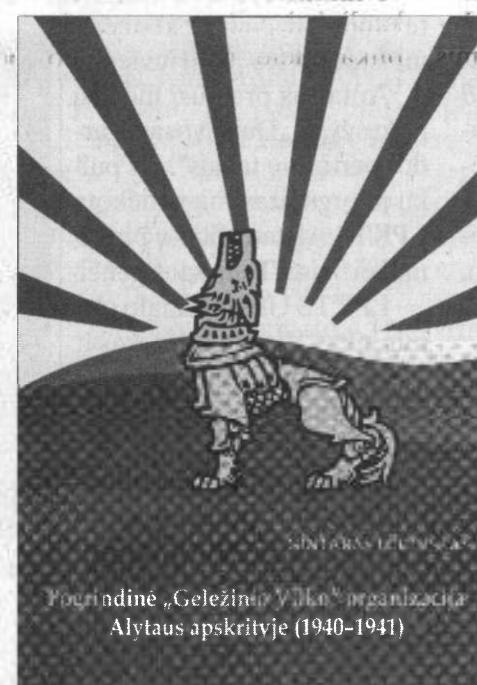
G. Lučinskas archyvuose surinko duomenis ir nustatė, kad pogrindinės antisovieti-nės „Geležinio Vilko“ organi-zacijos pagrindiniai įkūrėjai buvo atsargos pulkininkas Jonas Petruitis, atsargos majo-ras Jonas Vytautas Dainius, atsargos leitenantas Pranas Zenkevičius, atsargos jaunesnysis leitenantas Vladas Simoliūnas.

Šis leidinys – tai pamink-las užmarštyje buvusiems žmonėms, kovojušiems už sa-vio valstybę.

Sarūnas SIMKEVIČIUS

„Geležinio Vilko“ organizacijos įkūrėjas ats. plk. Jonas Petruitis Kauno kalėjime. 1941 m.

Pogrindinė „Geležinio Vilko“ organizacija Alytaus apskri-tyje (1940–1941)

Tremties vaikai

Mykolo Petrikonio tremtis

Mykolas Petrikonis gimė 1936 metų spalio 27 dieną Nemeikšiūnų kaime, Vaškų valsčiuje, Biržų apskrityje. Darnioje, dvasingoje darbščių ūkininkų šeimoje buvo šeštasis vaikas.

1948 metų gegužės 22 dieną Mykoliukas su tėveliais, sesute Bronele ir broliuku Jurgučiu buvo ištremtas į Buriatiją. Šeimai pirmieji tremties metai buvo tragiški, nes neturėjo ką pasiimti gyvenimo tremtyje pradžiai – badoavo ir šalo. Lietuviai buvo draugiški ir padėjo, bet niekas negalejo turėti tiek maisto atsargų, kad kitus maitintų. Lietuvoje šeimą nuo 1944 metų rudens terrorizavo stribai ir okupantai. Beieškodami vyresniųjų brolių partizanų ir ginklų. Grobė viską, kas manė bus jiems reikalinga. Atvažiuodavo su arklių traukiamais vežimais, paimtais iš ūkininkų, ar priversdavo savo gėrybes vežti patiemams, prikrovę grūdų, miltų, mėsos, daržovių, išvykdavo į Vaškų miestelį, kur jiems buvo salyginai saugu. Dažniausiai užplūsdavo girti dienos metu ir grasinavavo sudeginsią kartu su pastatais, ir tai buvo nė tušti žodžiai. Prisiplėšę paskubomis dingdavo – bijojo partizanų, nes žinojo, kad naktį lankosi.

Išvarginti ilgos, sunkios kelionės gyvuliniame vagone, visiškai neatitinkančiamie minimaliausią higienos reikalavimui, suaugusieji kitą dieną po atvežimo į tremties vietą, privalėjo eiti į darbą, vaikai liko barake alkani. Nors maičios taupydamis, bet ilgoje kelionėje visą maistą suvalgė. Vėliau, gaudami nors varganą uždarbi, galėjo numalšinti alkį. Vasarą buvo šilta, ir badą buvo lengviau ištverti, nes taigoje rasdavo grybų, uogų, kitų valgomų augalų. Laikas bėgo greitai, orai atšalo – gyvenimas tapo nepakenčiamas.

Vaikai, gaudami neužtekinai ir blogos kokybės maisto, išseko. Augantis organizmas neištvertė ekstremalių tremties sąlygų – prasidėjo ligos. Liga nuvarė Jurgutį į lovą, o Mykoliukas buvo stipresnis, laikėsi. Mažas ligonis nebegalejo valgyti blogo maisto, nors buvo alkansas. Pieno nebuvuo galima išsigyti, tik viena moteris totorė kartais atnešdavo parduoti. Jurgutis mamytes ar sesutės vis prasidavo pieneliu: „Noriu valgyti, noriu pieneliu“. Liga ir maisto stoka visiškai nusilpino vargšą tremtinuką. Vaikučio akytės giliai įdubo, ir kaulėtame veidelyjejos atrodė lyg dvi juodos angos. Jis ne-

begalėjo ištartiviso žodžio – girdimi buvo tik lengvai tariamasi skiemėnys. Pagaliau taip nusilpo, kad iš plaučių išeinančios oras jau nebevirpino balso stygų – nebegalejo kalbėti, o jo lūpės dar vis judėjo ir kažkažiškai jo siekė. Gėris nugali blogi, bet reikia didelės išminties ir plieninės valios, kad įveiktum tą žmonijos prieš – blogi, kurį pati žmonija kuria ir tobulina. Komunistinės imperijos suvalstybinta ir įteisinta blogio politika ir visas valstybinis aparatas siekė siaubingo tikslo – parvergti žmoniją ir sunaikinti tūkstantmečius kurtais žmogiškėsias vertėbes. Mykolas visą gyvenimą žavėjosi ir aukštai vertino dvasines vertėbes. Gerumo, kantrumo, pakantumo jis turėjo daugiau nei asmeninio gyvenimo. Sibire kritiniu metu pasireiškė Mykoliuko sugebėjimas nesutrikti, bet kantriai kentėti alkį, be vaistų – jų nebuvavo – valingai kautis su liga. Gimės laisvu, gyvenęs vergu, nenorejė mirti neijkvėpęs nors gurkšnelio gaivinančio Tėvynės oro, nepažvelges į žaliuojančius gimtinės laukus, į žydrai Lietuvos dangų ir nors kartą gyvenime išgyventi tikrą palaimos jausmą.

Mykolas Petrikonis

vo minkštujų audinių, o tik kauliukai, padengti suvytusia pilka odelė. Mirties siaubo šešėliai tamsėjo ant abiejų alkau, šalancių, sergančių vaikų ir vis artėjo mirties alsavimas. O už barako sienų ošė beribė viskam abejinga taiga. Kažkur tol tėveliai ir sesulė pijo medžius. Viltis išgyventi blėso – niekas čia nereagavo į lietuvių dvasinį ar fizinių skausmą, alkį, šaltį, niekam nerūpėjo pasmerktieji žiauriam išnaudojimui ir sunaikinimui be liudytojų.

1948 metų spalio 3 dieną mirtis išvadavo iš alkio ir skausmų imperijos mažą vergą, o ant jo lūpicių liko neištarti žodžiai: „Mamule, sesule, noriu pieneliu...“ Jis mirė, reikėtų sakyt, buvo nužudytas Buriatijos taigoje gausios armijos Kremliaus tarnų, kurie lyg voratinklis buvo apraizgę visą vergų imperiją – jai laimingi, sveiki, gyvi Lietuvos vaikai kėlė išlikimo pavojų. Vaikų nešaudė – kaltų nebuvovo. Jais pasirūpino gamta: žiemos speigai, sniegas ir tik gedulingai ošiančioje bebraštėje taigoje tyliai gesos susirgusių vaikų gyvybė...

Taigoje vis daugėjo mažų, išsekintų kūnelių, užkastų po medžiais.

Mykoliukui broliuko mirčių buvo baisi tragedija, kuri giliai pažeidė jautrią, tyrą dorą vaiko sielą. Jis labai skausmingai išgyveno broliuko netektį, bet apatija jo neužvaldė. Dvasinė kančią Mykoliukas

trAMDĖ, bet nebuvovo vilties ir jégų ką nors pakeisti. Turėdamas tévelių įskieptą dvasinių vertėbių pradą, jis atsidavė gériui ir gyvenime fantaškai jo siekė. Gėris nugali blogi, bet reikia didelės išminties ir plieninės valios, kad įveiktum tą žmonijos prieš – blogi, kurį pati žmonija kuria ir tobulina. Komunistinės imperijos suvalstybinta ir įteisinta blogio politika ir visas valstybinis aparatas siekė siaubingo tikslo – parvergti žmoniją ir sunaikinti tūkstantmečius kurtais žmogiškėsias vertėbes. Mykolas visą gyvenimą žavėjosi ir aukštai vertino dvasines vertėbes. Gerumo, kantrumo, pakantumo jis turėjo daugiau nei asmeninio gyvenimo. Sibire kritiniu metu pasireiškė Mykoliuko sugebėjimas nesutrikti, bet kantriai kentėti alkį, be vaistų – jų nebuvavo – valingai kautis su liga. Gimės laisvu, gyvenęs vergu, nenorejė mirti neijkvėpęs nors gurkšnelio gaivinančio Tėvynės oro, nepažvelges į žaliuojančius gimtinės laukus, į žydrai Lietuvos dangų ir nors kartą gyvenime išgyventi tikrą palaimos jausmą.

Mykoliuko sveikata gerėjo visos šeimos rūpesčiu, bet jie buvo ilgai prislėgti širdi veirančio netekties sielvarto, o jis, įsisamoninus, didėjo... Mykoliukui tremtyje teko išgyventi daug nelaimių – nebuvovo jis laimes kūdikis, bet visos šeimos lietuviškų darbščių rankų dėka materialinė padėtis gerėjo – neberekėjo alkai ir šalti. Daug vaikų ir senelių nebeišvydo lietuviškos aušros, nebesigérėjo nei saulėdžio grožiu, nei savo rankomis Lietuvoje pastatytais namais ir kryžiais, prieš kuriuos lemtinę dieną klūpojo ir žegnojosi atsišveikindami su gimtaja sodyba – neatgulė jie Amžinojo poilsio šalia bočių, gulinčių šventoje Lietuvos žemėje. Taigoje mirčių sumažėjo – ištvermingi išgyveno, bet mažiau krykštavo vaikų, mažiau senelių ir senelių jiems sekė gražias lietuviškas pasakas prieš miegą ant grubių gultų šaltuose barakuose.

Mykoliukas lankė mokyklą, kur lietuviukų buvo mažuma. Lietuviai, nors blogai kalbėjo rusiškai, tačiau mokėsi gerai. Juos skriaudė, nes vietiniai komunistai dar prieš atvežant tremtinius aiškino, kad atvežus nusikaltėlius, su kuriais negalima bendrauti, nes esą jie labai pavojingi. Mykoliukas grįždavo iš mokyklos sumuštas, kruvinas, suplėštais drabužiais ar išvoliotas purve, parsinešdavo suteptas

Soeikiname

Daug metų bėgai ir skubėjai,
Tačiau ne veltui gyvenai –
Apsuptas meilė ir artimųjų šilumos.

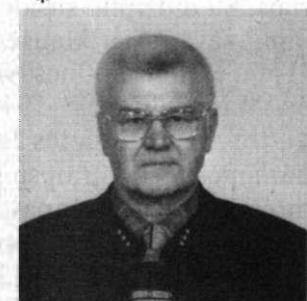
Garbingo 80-ojo jubiliejaus proga sveikiname Krasnojarsko krašto tremtinį, LPKTS Šiaulių filialo tarybos narį Česlovą DIRKE. Linkime stiprios sveikatos, neblėstančios energijos, ištvermės, ilgų gyvenimo metų ir Dievo palaimos.

LPKTS Šiaulių filialas,
Tremties draugai

* * *
Prasmingo 75-ojo jubiliejaus proga sveikiname Joną STAPULIONĮ, ilgametį LPKTS Šiaulių filialo tarybos ir choro „Tremtinys“ narį. Linkime sveikatos, ilgų dainingų metų, Dievo palaimos.

LPKTS Šiaulių filialas

Dėkojame paaukojusiems Vytauto Juodsnukio knygos „Suvalkijos partizanų takais“ autros dalies leidybai:

Adelei Alvišienei – 100 litų,
Antanui Mažeikai – 50 litų.

LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša

knygas ir sasiuvinius, nors iš prigimties buvo tvarkingas berniukas. Jis skaudžiai išgyveno žeminimą, pasityciojimą, bet kantriai kentė. Lietuviai tremtyje nekentė ne vien dėl jų kultūringo elgesio mokykloje, greičiau dėl nesuprantamos, nors ir gražios lietuvių kalbos. Mokyklos klausimą išsprendė merginos ir jaunos moterys, susitarusios ir prigrasinusios nubausti kiekvieną išdykėlį, jei tik paliess lietuvių mokinuką. Vėliau visi suprato, kad komunistai lietuvius šmeižę. Mykoliukas gerai baigė mokyklą.

1959 metais šeimai leido vykti į Lietuvą. Kolaborantai Lietuvio nelaukė savo aukų – bijojo atsakomybės už padarytus žiaurius nusikaltimus lietuvių tautai, todėl teko grumtis su neteisybė. Lietuvio Mykolo nepriėmė studijuoti medicinos – svajonė žlugo. Bandė Vilniuje stoti į kitą specialybę – nepatenkinėjo noro, o pažinčių neturėjo. Istojo studijuoti topografiją Kaune. Mokytis buvo nesunku, nors Lietuvioje reikėjo labai stengtis, kad lietuvių kalbos mokėjimo lygis būtų nežemesnis nei nebuvusiu tremtyje. Baigęs moksclus ištystos specialybės srityje nedirbo, nes tremties vis dėlto darė neigiamą įtaką, ir tuo galėjo nebaudžiamai naudotis nedori pareigūnai, nekenčiantys buvusių politinių kaliniių ir tremtiniių.

Golgota baigėsi tautai iškovojuis nepriklausomybę, bet atgauti sveikatos nebuvovo lemta. Laisvė – tikras palaimos jausmas! Lietuvių tautos didžios pergalės džiaugsmas ir pasididžiavimas didvyriais švelniai glostė širdį, bet pradimo skausmo nenugramzdino į užmarštį – jaunuolis negalejo susitaikyti, kad broliuko Jurgučio palaikai pavirs taigos, o ne Lietuvos žeme. Mamytės ir tėvelio priešmirtinis prašymas buvo vienas: „Parvežti Jurgučio palaikus į Lietuvą“. Bronelės rūpesčiu 1990 metais palaikai buvo parvežti ir palaidotai mamytės kape, Panevėžio kapinėse, – artimųjų širdys palengvėjo.

Mykolas, kaip ir dauguma okupacijos metu represuotų lietuvių, negalejo realizuoti savęs – nepanaudojo įgimtų gabumų, nepasiekė tikrojo mokslo aukštumų ir liko skolingas tautai ir Lietuvai, nes negalejo pavaduoti paaukojusiųjų gyvybę dėl Lietuvos Laisvės. Atlikę žmogaus pareigą, neišvengės doro lietuvių likimo – tremties, Mykolas Petrikonis 2011 metų balandžio 8 dieną baigė žemiškają kelionę ir atgulė Amžinojo poilsio Jonavos kapinėse – Lietuvos žemėje.

Mykolas paliko du sūnus. Vyresnysis Gedrius turi gražią šeimą, augina du sūnus ir dukrelę. Jaunelis Gediminas yra tėvo būdo ir eina jo pėdomis augindamas Lietuvai du sūnus. Jų pareiga realizuoti nors dalį tėcio svajonių.

Antanas PETRIKONIS

Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminimo metų renginiai Pakruojo rajone

Per visą Pakruojo rajoną nuvielijo renginiai, skirti šiai datai. Didžiųjų netekčių pamėjimui buvo skirtas didesnis dėmesys ir rajono mokyklose. I pokalbius buvo kviečiami tikrieji šiu įvykių liudijojai – rajono buvę tremtiniai. Išsimintinas susitikimas su Šiaulių regiono kariais savanoriais. Su didžiuliui susidomėjimu savanoriai klausėsi 1941-ųjų metų tremtinės Niolės Matjošaitienės, 1949 metų tremtinės Danutės Janeliūnienės, šio straipsnio autorės Zitos Vėžienės pasakojimo apie tremtį, apie pokario represijas. Birželio 13-ąją Pakruojo J. Paukšteliu bibliotekoje buvo surengta popietė „Tremties prisiminimai neblėsta“.

Ispūdingus tremties 70-mečio minėjimus surengė Linkuvos, Pašvitinio, Pakruojo kultūros centrai.

Linkuvos klebonas Edvardas Zeidotas įtaigiu meniniu žodžiu minėjo tremties istoriją ir aukojo šv. Mišias. Tremtinė sukurta eiles skaičių Kultūros centro direktorė Jūratė Martuzienė kartu su Linkuvos gimnazistais Dženora Deltuvaitė, Laura Nakvosaite ir Reigardu Širvinskui. Po bažnyčios skliautais nuostabiai skambėjo buvusių tremtinės ansamblis „Sidabrinė šarma“, vadovaujamo M. Zubu, tremties dainos ir eilės.

Linkuvos bažnyčios šventoriuje prie tremtinės sienos buvo padėta raudonų, žalių, geltonų gėlių girlianda. 1948 metų tremtinė Genovaitė Jasiniūnė, kurios artimųjų tremtis įamžinta ir sienelėje, ižiebė atminimo liepsneles. Kalėjo seniūnė Kazimiera Bacevičienė, LPKTS Pakruojo filialo pirmininkė Z. Vėžienė. Tylos minute pagerbtai visi besiilsintys tremties tolybėse ir Lietuvos žemelėje.

Pakruojo kultūros centro scenoje – tarsi sielvarto stotelėje, primenančioje tremties kelią, – „Sidabrinės šarmos“ dainininkės skaudžiai istorijos puslapias dalijosi su savo vaikaičiais, su žmonėmis, kuriems iki šiol tebeskauda. Skausmingai aidėjo Kultūros centro direktorės Irenos Kybartienės deklamuojami posmai. Lauko gėlių puokštėmis Miglės Veličkienės subertos merginų ansamblis dainininkės papuošė buvusių tremties dukrų ir sū-

nų, tarp jų ir 1941-ųjų tremtinė, rankas. O rajono vice-meras Romas Medzveckas 1941 metų tremtiniam, gyvenantiems Pakruojo rajone, – E. Čepaitienei, J. Činciui, N. Činciūtei-Matjošaitienei, R.M. Gaspariūnui, I. Gaspariūnaitei-Zukauskienė, D. Juozapaitienei, V. Dragūnaitei-Malyševai, E. Pabilionytei ir B. Pavilonytei-Ausmanienei – įteikė Atminties adresus, Sausio 13-osios atminimo ženklelius ir po baltą gvazdiką. Iš praeities į dabartį ratą suko „Lajos“ šokėjai, viltimi aidėjo mišraus choro „Uolainis“ dainos.

Po minėjimo Pakruojo bažnyčioje už tremtinius buvo aukojamos šv. Mišios. Po jų pakruoječiai rinkosi prie paminklo tremtiniams. Cia buvo padėta puokštė, uždegta žvakelių. Viena puokštė buvo nuvežta prie paminklo Linkuvos gimnazistams, 1941 metų birželio sukiliimo dalyviams, kita – prie paminklo Pakruojo krašto partizanams, dar dvi – ant 1941 metų tremtinės Pabilionų (tėvo mokytojo ir sūnaus, buvusio Pakruojo skyriaus pirmininko) kapų. Prie paminklo tremtiniam savo prisiminimais dalijosi Elena Pabilionytė, Danutė Juozapaitienė, buvo skaitomos eilės, sugiedota „Marija Marija“.

Birželio 15-ąją Gedulo ir Vilties diena gražiai paminėta ir Pašvitinyje. Ir čia tremties dainas dainavo buvusių tremtinės ansamblis „Sidabrinė šarma“.

Renginių ciklas, skirtas didžiųjų netekčių metams, buvo apvainikuotas birželio 22 dieną LPKTS Pakruojo filialo tremtinė ekskursija į Vilnių. Penkiasdešimt Pakruojo buvusių tremtinės ir jų šeimų narių aplankė Genocido aukų muziejų, Tuskulėnų memorialinį kompleksą, Rasų kapines.

Pagerbėme kankinių atminimą, nusilenkėme mūsų valstybės kūrėjams, lietuvių puoseletojams, menininkams, rašytojams, architektams, 1918-ųjų metų savanoriams, 1941 metų birželio sukiliimo dalyviams.

Pasigrožėjome gamta bei žmogaus rankų darbu Belmonte, vakare Operos ir baletų teatre klausėmės Štrauso operetės „Vienos kraujas“.

Zita VĖŽIENĖ

LPKTS Anykščių filialo nariai, vadovaujami pirmininkės Primos Petrylienės, kaip įprasta, Gedulo ir Vilties dienos minėjimą pradėjo šv. Mišiomis ir vėliau pakėlimu prie Laisvės paminklo. Po to nuvyko į siaurojo geležinkelio stotį ir padėjo gėlių ant bėgių, kuriais buvo išvežta pavogta vaikystė, jaunystė ir ori senatvė...

Prie geležinkelio stoties pastato sienos buvo atidengta 1941 metų birželio 14 dienos atminimo lenta. Šalia stoties esančiame paviljone ant bėgių stovi tremties laikų vagonas su grotomis. Šiame paviljone žūrėjome režisierės Audronės Pajarskienės parengtą literatūrinę muzikinę kompoziciją, „Vagonais išvežta jaunystė“, kurią atliko Antano Baranausko mokyklos bendruomenė.

Birželio 16 dieną Anykščių L. ir S. Didžiulių viešojoje bibliote-

Vagonais išvežta jaunystė

koje vyko renginys „Tremties vaikai“. Tai bendras projektas, kurį rengė bibliotekos įvaizdžio kūrimo skyriaus vedėja Aušra Miškinienė kartu su LPKTS Anykščių filialo pirmininke Prima Petryliene ir filialo nariais. Renginyje pristatyta buvusių tremtinėi ir politinių kalinių nuotraukų paroda su trumpais aprašymais ir gyvų liudytojų pasakojuimais. Apie tremtį kalbėjo 1941 metų birželio 14 dienos tremtiniai Alfredas Klimauskas, Dalia Tutkienė,

Vaidutis Čeponis ir kiti.

Renginyje dalyvavo literatūrų klubo „Marčiupys“ nariai. Savo kūrybos eiles apie Tėvynę, okupaciją ir tremtį skaitė Algirdas Gogelis, Veronika Dikciuvienė, Alfredas Klimauskas ir kiti kluobai nariai.

Koncertavo LPKTS Anykščių filialo narys Alberatas Paškevičius ir „Marčiupio“ klubo narys Vidmantas Plėta. Renginys baigėsi pokalbiais ir diskusijomis.

Liudvika DANIELIENĖ

Tremties 70-mečio dalyviai Anykščių geležinkelio stotyje

Lietuva gédina Austriją

(atkelta iš 3 psl.)

Čia buvo matyti ir Sausio 13-osios brolujos, buvusių politinių kalinių bei tremtinės, Sajūdžio atstovų, daug akademinio jaunimo, net Tibeto laisvės rémimo centro narius. Išjungė visi neabejingo ir sugebėjė vidudienį pasiekti Austrijos ambasadą. Protesto mitinge dalyvavo apie pusės protestuotojų.

„Gėda, Austrija“, „Kodel“ – štai tokiai užrašais, ant plakatų, išmargintų ir sovietiniais simboliais apgulė žmonės ambasados duris.

Vienas mitingo iniciatorių perskaitė viešą laišką, skirtą Austrijos atstovams Lietuvos. Jame tvirtino, kad čia susirinkę Lietuvos piliečiai yra šokiruoti tuo, kad Austrijos Respublika atsisakė bendradarbiauti persekiojant įtarimą karą nusikaltėlių Lietuvos

Respublikai ypač svarbioje byloje, paleidusi ji šiurkščiai pažeisdama ES teisės normas. Kreipimesi taip pat pabrėžta, kad Austrijos sukurta precedentas kelia pavojuj visam politiniam ir teisiniam ES valstybių bendradarbiavimui, nes tokiu bendradarbiavimo pagrindas – abipusis teisinių institucijų sprendimų pripažinimas ir tarpusavio pasitikėjimas – tapo tuščia deklaracija

vos per kelias valandas, kai įtarimas karą nusikaltėlis buvo paleistas.

„Jokie dirbtiniai pasiteisnimai nepadės nuplauti šios gédingos démés, ilgam sugadinsiančios buvusių draugiškus Lietuvos ir Austrijos santykius. Ši gėda yra dar didesnė dėl to, kad Austrija nepajėgė pasimokyti iš skaudžios savo istorijos: buvusi pirmoji nacių agresijos auka, ši šalis suka į pataikavimo agresoriams kelią“.

Buvo kreiptasi į Lietuvos valstybės institucijas imtis kuo griežčiausią sankcijų karą nusikaltėlių gynėjų atžvilgiu, kelti Austrijos atsakomybės klausimą visose aukščiausiose ES institucijose, apsvarstyti visas tinkamas priemones iki teisinio bendradarbiavimo ir diplomatinių santykų užšaldymo.

„Sausio 13-osios žudikai neturi jaustis saugūs, kad ir kur jie bebūtų“, – tvirtino R. Mažeika.

Tuo pačiu metu Seime vyko skubiai sušauktas neeilinis Užsienio reikalų komiteto posėdis, kurio išvados buvo labai panašios į mitingo dalyvių reikalavimus: komiteto pirmininkas E. Zingeris labai rimtai svarstė galimybę apie diplomatinių santykų su

Austrija išaldymą. Nors turbūt griežčiausiai, su didžiausia ironija apie tai per Lietuvos televiziją pasisakė apžvalgininkas Vladimiras Laučius, teigdamas, kad jei Rusija ir Austrija nuo šiol veikia kaip vienas darinys, tarsi imperija, tai ir Lietuvos ambasados užtektų vienos – Maskvoje.

Minėtame mitinge prie Austrijos ambasados taip pat dalyvavo TS-LKD atstovės Seimo narė Vilija Aleknaite-Abramikienė ir Europos Parlamento narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulénienė. Pastaroji į mitingą atėjusi su jaunimo palyda atsinešė raudonų balionų su juodais užrašais „KGB“ bei simboliškai „paleidojuos į laisvę“, taip ironiškai atkartodama Austrijos valdininkų poelgi.

Ji kartu su V. Aleknaite-Abramikienė pasibeldė į Austrijos ambasadą ir įteikė jų atstovams „dovanų“: porą 1991 metų „Šiaurės Atėnų“ numerių, kuriuose rašoma apie mūsų tautos ir laisvės gynėjų laidotuves, laišką bei dvi-dešimtmečio proga išleistą knygą „Sausio 13-oji. Išsaugojai laisvę“, kurioje pateikiami žmonių liudijimų, atsiminimų fragmentai, nuotraukos bei istorinė tų dienų kronika.

Ingrida VEGELYTĖ

2011 m. liepos 22 d.

Tremtinys

Nr. 27 (953)

7

Petras Gvalda

1941–2011

Liepos 5 dieną, eidamas 71 metus, mirė LPKTS tarybos narys, Radviliškio filialo tarybos narys Petras Gvalda.

Gimė 1941 metų sausio 20 dieną Radviliškio rajo ne Šileikonių kaime. 1948 metais su šeima ištremtas į Krasnojarsko krašto Partizansko rajono Kojos kaimą. 1958 metais grįžo iš tremties.

Nuo pirmų Atgimimo dienų aktyviai įsitraukė į

patriotinę veiklą. Dalyvavo organizuojant rinkimus, stant paminklus, renkant parašus ir t.t. Jo pastangomis organizuota ir parengta tremties nuotraukų paroda „Tas prakeiktas Sibiras“, kuri apkeliau visą Lietuvą. Daug prisidėjo leidžiant knygą „Tremtis prie Manos upės“.

Apdovanotas žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“, Radviliškio rajono mero padėkos ženklu.

Nuoširdžiai užjaučiame

Pro memoria

šeimą ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio filialas

ILSEKITES RAMYBEJE

Angelė Stašaitytė-Mateliénė

1925–2011

Gimė Jurbarko r. Girkų k. 1946 m. ištakėjė už Jono Mateliélio. 1951 m. prasidėjus kolektyvizacijai su šeima ištremta į Tomsko sr. Parabielio gyv. 1958 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Vilkijoje. Prasidėjus Atgimimui kartu su vyru įsitraukė į LPKTS Vilkijos filialo veiklą, buvo filialo iždininkė.

Palaidota Vilkijos kapinėse.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Vilkijos filialas

Bernadeta Varnaitė

1939–2011

Gimė Rokiškio r. Mačioniškio k. 1951 m. su šeima ištremta į Tomsko sr. Į Lietuvą grįžo 1956 m. Mokėsi Lietuvos veterinarijos akademijoje. Dirbo Kelmėje. 1995 m. apsigyveno Šiauliauose. Buvo aktyvi LPKTB Šiaulių filialo narė. Nuo 1995 m. TS-LKD Šiaulių skyriaus narė. Dirbo skyriaus atsakingaja sekretore. Jos iniciatyva pradėtas rašyti ir toliau tēsiamas TS-LKD Šiaulių skyriaus metraštis.

LPKTB Šiaulių filialas

Dėmesio!

Spalio 1 d. (šeštadienį) Šiaulių universiteto bibliotekoje knygų „Sibiro Alma Mater“ bendraautoriai, LPKTB ir Šiaulių universitetas rengia antrają moksline konferenciją „Tremtinių kūrybos paveldas“.

Taip pat ruošiamama knygų ir straipsnių tremties tema paroda. Parodai pateiktas knygas (po vieną egzempliorių) po parodos uždarymo prašytume padovanoti Šiaulių universiteto bibliotekos fondui. Straipsniai bus publikuojami atskirame leidinyje „Tremtinių leidiniai – kūrybos paveldas Lietuvoje“. Knygas ir straipsnius autorai turėtų pristatyti į Šiaulių universiteto biblioteką jiems patogiu būdu (paštu, asmeniškai ar kt.) nuo rugėjo 1 d. iki spalio 1 d. Kreiptis į Gražiną Augienę el. p. g.augiene@cr.su.lt, tel. 8 610 55 702; 8 685 95 702.

Pageidaujantieji dalyvauanti parodoje privalo iki rugpjūčio 1 d. atsiųsti knygų bei straipsnių pristatymo tekstą su autoriaus nuotrauka (apimtis vienas – du A4 formato lapai) ar ketinamą pateikti ekspozicijai knygų bei straipsnių sąrašą su specialia atžyma, kurias iš pateiktų knygų autorius dovanėja bibliotekai, knygų parodos kuratoriui, „Sibiro Alma Mater“ sudarytojui Romualdui Baltučiui el. paštu: cinguusr@gmail.com; adresu: Rasos g. 22-49, Šiauliai.

Tel. (8 41) 390 115, 8 618 72 785. Siųsti tik elektroninę versiją.

Anastazija Sidabraitė-Kairiūkštienė

1925–2011

1949 m. praejus vos dvim savaitėm po santuokos su šeima buvo ištremta į Irkutsko sr. Čerbachovo k. Sunkus darbas tremtyje pakėnė jos sveikatai, tad negalejo susilaukti vaikų. I tévynę grįžo 1958 m., apsigyveno Garliavaje. Dorais piliečiais užaugino našlaičius.

Nuoširdžiai užjaučiame vyra ir artimuosius.

LPKTS Garliavos filialas

Juozas Ivaškevičius

1928–2011

Gimė Šaukoto miestelyje, Kėdainių aps. Mokėsi Šaukoto, Tytuvėnų pradineje mokykloje, Anykščiu gimnazijoje. 1944 m. besimokydamas gimnazijoje įstojo į Lietuvos laisvés armiją, turėjo slapyvardį Ménulis. 1945 m. buvo suimtas ir nuteistas 10 m. lagerio ir 5 m. laisvių aprabolimo. Kartu nuteisti ir vyresni broliai Jonas bei Antanas. Kalėjo Panevėžio ir Lukiškių kalėjimuose. 1946 m. išvežtas į Komiją, Pečioros persiuntimo punktą, iš ten perkeltas į 97 koloną. 1947 m. bėgo į Suomiją, bet buvo suimtas ir perkeltas į 16 koloną. Vėliau kalėjo Voruktos, Norilsko lageriuose. 1950 m. už pasiprieseinimą administracijai buvo perkeltas į Norilsko griežto režimo lagerį. 1954 m. išleistas iš lagerio grįžo į Lietuvą. 1957 m. įstojo į Vilnius žemės ūkio technikumą.

Palaidotas Vilnius Saulės kapinėse.

Lietuvos politinių kalinių sąjunga

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 0117.

Prenumerata kainuoja:

1 mėn. – 7 Lt, 3 mėn. – 21 Lt.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,75 Lt.

„Tremtinis“ išeina keturis kartus per mėnesį.

Prenumerata priimama „Lietuvos pašte“ iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

TremtinysLPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB "SEB" bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Rasa Duobaitė-Bumbulienė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.**El. paštas:**

tremtinys@erdves.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekčių atspindžiai“ remia**Spausdino spaustuvė UAB**

“Rinkos aikštė”, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Ofsetinė spauda 2 sp. lankai.

S P A U D O S ,**R A D I O I R****T E L E V I Z I O S****R È M I M O****F O N D A S****Kaina 1,75 Lt**

Tiražas 2610. Užs. Nr.